

Repolyo

Pagpananum sa Gawas o Hawan nga Lugar

Pamilya o Grupo sa mga Tanom: Brassica (Pamilya sa Repolyo)
cabbage, broccoli, cauliflower, petsay

Pag-ilis-ilis sa Pagtanum

Human sa pagtanum sa repolyo, pulihi kini ug pamilya sa Cucurbits (sama sa palya, upo, melon, pipino ug uban pa); letsugas, atsal ug mais. Likayan gayud ang pagbalik ug tanum sa repolyo ug uban pang kauban sa maong pamilya sa dahunon nga utanon.

Klima ug Matang sa Yutang Tamnan

Ang repolyo pwedeng patubunon sa bisan unsang klase sa yuta nga tambok o tabunok. Apan mas maayo kining mutubo sa yuta medyo pilit-pilit nga may maayo ang paghunob sa tubig ug dili lugukan ug dagaya sa mga organikong sangkap. Sa yuta nga ang giaslumon anaa sa 6 hangtud sa 6.8. Kini mas maayong mutubo sa mga dapit nga anaa sa 600-1,900 metro ang gihabugon sa lebel sa dagat.

Pag-andam sa Yutang Tamnan

Daruha ug sudlaya sa makaduhang higayon ang yutang tamnan aron madugmok ang mga nagtibuok nga yuta, mapatag kini ug makuha ang mga sagbot o siot.

Andama ang hinabok nga mga luna sa yuta nga adunay tunga sa metro ang gilay-on. Sa mga ubos ug dili kayo hataas ang gihabugon o gitaa-on nga dapit, ang hinabok nga yuta kinahanglan anaa sa tunga sa metro ang gilapdon ug gihabugon sa habok, apan sa mga taas ang elebesyon sa yuta, gikinahanglan nga ang habok anaa sa 0.75 metro hangtud sa 1 ka metro nag gihabugon. Paghimo ug kanal sa isig ka kilid sa luna nga magsilbing agianan sa sobrang tubig aron malikayan ang paglugok niini. Patubigi usab ang mga hinabok nga yuta sa dili pa kini tamnan. Dunay duha lamang ka linya nga tamnan sa kada hinabok nga luna nga diin ang luna buhuan sa puparehas lamang ang giladmun sa mga buho sa giluyungan niini.

Organiko nga Pangtabon sa Yuta:

Mahimong butangan ug organiko nga pagtabon sa yuta nga ang gibag-on anaa sa 2.5 sentimetro aron mamenosan ang pag-alisngaw sa tubig sa yuta ug mapugngan ang pagturok ug pagtubo sa mga sagbot.

Ang sagbot nga Hagonoy (*Chromolaena odorata*) napamatud-an nga maayong gamiton nga organikong pangtabon nga adunay dugang epekto sa mupugong sa pagdaghan sa sakit. Ang uhot ug tahop sa humay ug ang dahon sa made de cacao mahimo usab gamitong pangtabon. Ang pangtabon kinahanglan nga itabon sa ibabaw sa yuta usa ka semana sa dili ang pagtanum sa lawngon.

Pagbalhin sa Lawngon nga Igtatanum

Ang inananay nga gibudlas sa init sa adlaw nga mga lawngon mahimo ng ibalhin ug tanum sa luna nga giandam kon kini aduna nay 10 sentimetro ang katas-on nga ang punoan musukod na ug 3 ka milimetro ang gidak-on. Bisbisi ang mga lawngon sa dili pa kini kuhaon sa gipaturokan nga trey. Patubigi usab ang hinabok nga luna sa dili pa kini tamnan. Sa mga ubos ug dili kayo habog ang elebesyon sa dapit o yuta, itanum ang mga lawngon nga repolyo, duha ka linya nga adunay tunga sa metro nga kalapdon, 35-40 ka sentimetro kada tanom.

Pagputol sa ulo sa repolyo

Usa ka ulo sa repolyo nga nasobraan na sa kaguwangon

Sa mga habog nga elebesyon sa yuta, itanum ang repolyo nga adunay 35-40 ka sentimetro gihapon ang gilay-on pero himuon na ang pagtanum nga tulo ka linya sa 0.75 hangtud sa 1 ka metro kalapdon sa hinabok nga luna.

Paghimo usab ug kanal nga maoy agian sa tubig sa matag kilid sa luna nga tamnan.

Buhata ang pagbalhin ug tanom sa lawngon sa hapon o dili kaha sa sayo sa buntag kon landong-landong ang panahon. Paghimo usab ug buho nga adunay parehas ang giladmun sa trey nga kanhi niining gitamnan. Butangi usab ug abono ang matag buho ug isagol kini sa yuta ug likayan ang direkta nga pagsabod sa abono didto sa mga gamut niini. Itabon ang kinubkob nga yuta sa buho ug hinayi kini sa pagduot aron usab mahimong maayo ang pagkahimutang sa lawngon ug dili na kini matumba. Sa ingon niining paagi usab mapatag ang yuta.

Bisbisi gilayon ang mga lawngon human niini ug tanum aron mamaayo ang pagkahimutang sa mga gamut niini. Bisbisi usab ug *fungicide* ang palibot sa mga tanom kon gikinahanglan.

Pagdumala sa mga Sagbot

- Daruha ang yuta sa dili pa kini tamnan aron mamenosan ang mga sagbot ug mapahumok ang yuta.
- Gamiti ug organikong pangtabon aron mamenosan usab ang pagguna sa sagbot.
- Sa panahon na nagtubo na ang tanom, gamiti na ug guna aron sa pagtangtang sa mga sagbot nga nanubo.
- Isprihi usab ang mga kanal ug sa tunga sa mga hinabok nga luna ug kontak/*systemic* nga pamatay sa sagbot.

Pagtanum sa repolyo

Pag-ani sa Utanon

Aniha ang repolyo kon kini anaa na sa 62-65 ka adlaw gunad sa pagtanum (sa dili pa kini muaksyon sa pagpamulak) depende sa klase sa repolyo. Ang sobra na nga kaguwang sa utanon muresulta na ug pagkabuak diin dili na kini mahalin. Aniha na ang repolyo kon kini hamtong, dagko na apan bus-ok pa.

Kaguwangon: Ang mga hamtong na nga repolyo mailhan basi sa gidak-on sa ulo nga naporma nga aduna nay 20-30 sentimetro. Ang mga ulo kinahanglan gayud nga bug-at, nga ang gilapdon sa tungang bahin niini anaa na sa 10 sentimetro o ubos pa (nga mahimong mudagko depende sa

panuigon sa tanom) ang mga dahon nga nagputos sa ulo niini.

Pagkabuak/ Pagliki sa Ulo sa Repolyo: Kon ang repolyo masobra-an na sa edad, mabuak na ang ulo nga naporma niini. Ang sayo nga maguwang nga mga klase sa repolyo mahimong mabuak o muliki usab (Figure 2).

Pag-ani: Ang pag-ani sa repolyo buhaton pinaagi sa pagputol sa mga ulo niini gamit ang hait nga kutsilyo. Ang mga dahon nga nagputos niini mahimong tangtangan kon gikinahanglan o dili ba kaha ipabilin lang sa luna aron makatabang sa pagbalik sa sustansiya sa yuta kon kini mangalata na. Pagbilin ug 3-4 ka putos nga dahon aron magsilbing hapin sa ulo. Ang sayo sa buntag nga pag-ani ang pinakamaayong panahon tungod kay ang mga ulo niini dili pa init ug gahi-gahi pa.

Mga Buhaton Human sa Pag-ani

Ang repolyo dali mangadaut ug madunot, maong angayan lang nga sundon kini nga mga pamaagi human sa pag-ani:

1. Aniha ang repolyo sa bugnaw nga panahon- sayo sa buntag o dili kaha sa kahapunon.
2. Ibutang ang inaning repolyo sa bugnaw nga dapit nga kon mahimo dili mainitan sa adlaw.
3. Kuhaa ang mga ulo nga lain ug porma ug nadaut pinaagi sa sakit ug sa insekto.
4. Lahi-lahia ang mga ulo niini basi sa gidak-on. Paglain ug pinakamaayong gidak-on depende sa gidak-on nga

gikinahanglan sa mamalitay. Lahia ang gagmay ug dagko ug bilini ug 3-4 ka putos nga dahon nga pagsilbing proteksyon sa ulos sa repolyo.

5. Hinayi sa pag-impaki ang mga repolyo sa karton o plastik nga kahon kon aduna, aron sa ingon niining paagi mamenosan ang pagkadaut ug mapabilin ang kapresko niini.
6. Ibaligya ang mga repolyo sa merkado sa labing daling panahon human kini aniha.
7. Pidbak: Susiha kon sa unsang paagi nakaabot ang imong abot sa merkado ug tinguhaa nga mapadayon pa ang pagpalambo sa kalidad sa imong repolyo hangtud nga kini maabot na sa merkado.

Mga Angay Pang Buhaton

Human sa pag-ani, ang repolyo kinahanglan gayud nga tangtangan, ibton ug daruhon aron malikayan ang pagdaghan ug pagkuyanap sa mga dangan ug mga sakit ug pagtakbuy niini sa laing tanom. Kini kinahanglan gayud nga buhaton.

Pagdumala sa Abono, Patubig, ug Paglikay sa mga Peste ug Sakit sa Repolyo

PERYOD SA PAGTUBO SA REPOLYO					
	Sa Dili pa Itanum	Pagbalhin ug Tanom	Pagtubo	Pagpamulak/ Pagpamunga	Paggulang
					
Abono	Sa dili pa itanum, butangi daan ug abono ang matag lungag nga tamnan ug isagul kini sa yuta. Sa panahon sa pagtubo na sa tanom, abonohi kini pag-usab 25 sentimetro ang distansya gikan sa punoan. Seguradoa gayod nga dili maigo sa dahon sa tanom ang abono aron malikayan ang pagkasunog niini. Dugang abono pa ang ihatag sa tanom kada ika-duha ka semana h ilabina sa sa panahon sa pagpamunga ug human ang pagpamupo sa bunga niini. Gamita kini nga basihan kon kanus-a ug unsay gidaghanon sa pag-abono.				
Kanus-a e- aplay sa tanom	1 ka semana sa dili pa ibalhin ug magtanum	2 ka semana human ug tanum	4 ka semana human ug tanum	6 ka semana human ug tanum	Mga dugang pang abono nga iaplay
Gidaghanon sa i-abono	2 ka kutsara (20)g sa rehistradong organikong abono, 1 ka kutsara (10 g) 124-14-14 (NPK) kada tanom dayon bisbisi ug habuki human ug aplay	5 gramo nga Urea (46-0-0), 3 gramo nga solophos (0-18-0) ug 1 gramo nga potash (0-0-60) kada tanom dayon bisbisi ug habuki human ug aplay	5 gramo nga Urea (46-0-0), 3 gramo nga solophos (0-18-0) ug 1 gramo nga potash (0-0-60) kada tanom dayon bisbisi ug habuki human ug aplay	1.5 ka kutsara (15g) nga 16-16-16, 0.5 kutsara (5g) 0-18-0 kada tanom dayon bisbisi ug habuki human ug aplay	1.5 kutsara (15g) nga 16-16-6, 0.5 kutsara (5g) 0-18-0 kada tanom dayon bisbisi ug habuki human ug aplay
Patubig	Pagsukod ug tubo nga gamiton sa patubig nga maoy mobisbis sa tanom kada tudling. Gamiti og tag-usa ka tubo kada tudling nga may bangag nga 25 centimetro ang gilay-on nga maoy silbing agasanan sa tubig alang sa pagbisbis sa mga tanom. Pinaka maayo nga pamaagi nga bas-on pag-ayo ang yuta aron makatubo gilayon ang gamut sa repolyo human ug tanom.				
		Bisbisi gilayon ang lawngon human kini ibalhin ug tanom hangtod nga ang yuta mabasa gayod pag-ayo.	Bisbisi kada 3-4 ka adlaw sulod sa 4-6 ka oras o hangtud nga mabasa na pag-ayo ang yuta.	Bisbisi kada 3-4 ka adlaw sulod sa 4-6 ka oras o hangtud nga mabasa na pag-ayo ang yuta. Ayaw paughi o pasobrahe ang tubig sa tanom.	
Mga Peste/ Dangan	Bantayi ug obserbahi kanunay ang mga peste ug mga sakit. Ang gi-aprobar ra nga pamatay sa insekto o 'insecticide' lamang ang pwedeng gamiton sumala sa marka sa botelya ug gisudlan ug gipustan niini.				

Mga Sakit			Diamond back moth (DBM), cabbage webworm, cabbage looper, Aphids	Diamond back moth (DBM), cabbage webworm, cabbage looper, Aphids	Diamond back moth (DBM), cabbage webworm, cabbage looper, Aphids
	Aron mamenosan ang pag-atake sa mga sakit, gamita ang hinlo ug walay sakit nga mga lawngon nga igtatanum. Sa panahon sa pagtanum, pihua nga himsog ang mga lawngon nga igtatanum.				
			Black rot, Alternaria rot, damping off, white mould (sclerotinia)	Black rot, Alternaria rot, damping off, white mould (sclerotinia)	Black rot, Alternaria rot, damping off, white mould (sclerotinia)

Applied Horticultural Research Pty Ltd (AHR), the Australian Centre for International Agricultural Research (ACIAR) and NSW Department of Primary Industries (NSW DPI) make no representations and expressly disclaims all warranties (to the extent permitted by law) about the accuracy, completeness, or currency of information in this fact sheet. Users of this material should take independent action before relying on its accuracy in any way. Reliance on any information provided by AHR, ACIAR or NSW DPI is entirely at your own risk. AHR, ACIAR or NSW DPI are not responsible for, and will not be liable for, any loss, damage, claim, expense, cost (including legal costs) or other liability arising in any way from your use or non-use of information in this fact sheet, or from reliance on information AHR, ACIAR or NSW DPI provides to you by any other means.